

NEMZETKÖZI SZERVEZETEK

AZ UNESCO információs, dokumentációs, könyvtári és levéltári programja

Az UNESCO legutóbbi közgyűlése /1974. október-november/ szakértői értekezlet összehívását határozta el azzal a céllal, hogy a szakértők véleményezzék az UNESCO jelenlegi információs, dokumentációs, könyvtári és levéltári programjait és adjanak tanácsot az UNESCO főigazgatójának a távlati programokról, tegyenek javaslatot az UNESCO idevágó tevékenységének alapvető irányaira, jelöljék meg a sorrendiséget és a kölcsönös kapcsolatokat e fő irányok között, továbbá az esetleges alternatívákat. Minderre azért került sor, mert az UNESCO programjai és tevékenysége az említett szakterületeken rendkívül szerteágazó, sokrétű, összefogásáról és koordinálásáról pedig a Szervezet eddig kellőképpen gondoskodni nem tudott.

A 16 tagu szakértői értekezlet június 16-20. között tanácskozott Párizsban. A szakértőket úgy válogatták össze, hogy egyrészt a különféle világrészek, régiók és államcsoportok, másrészt az UNESCO által gondozott szakterületek, továbbá az információ, a dokumentáció, a könyvtárügy és a levéltárügy szakértői egyaránt képviselve legyenek. A tanácskozáson 3 szocialista ország /Szovjetunió, Jugoszlávia, Magyarország/, 5 fejlett tőkés ország /USA, Nagy-Britannia, Franciaország, NSZK, Svédország/ és 6 fejlődő ország /Brazília, Egyiptom, India, Kenya, Kongói Népi Köztársaság, Mexikó/ szakértői vettek részt az UNESCO főigazgatójának meghívására. Teljes jogú tanácskozó tagja volt az értekezletnek az UNISIST vezető testületének elnöke és az UNESCO mellett működő Nemzetközi Dokumentációs, Könyvtári és Levéltári Tanácsadó Bizottság /IACODLA/ elnöke, illetve képviselője. Az ülésen 5 nem-kormányzati nemzetközi szervezet is képviseltette magát.

A tanácskozás elnökévé dr.LÁZÁR Pétert, az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ főigazgatóját, alelnökévé Elin EKMAN asszonyt, a stockholmi Állami Pszichológiai és Pedagógiai Könyvtár igazgatóját és dr.El Sayed M. SHENITI államtitkárt, az egyiptomi Könyvszervezet elnökét, előadójává pedig Dr. V.A. KAMATH-ot, az indiai Atomkutató Intézet információs, könyvtári és dokumentációs osztályának vezetőjét választották.

Az értekezlet megállapította - többek között - hogy az UNESCO jelenlegi információs, dokumentációs, könyvtári és levéltári programjának szerkezete nincs kellőképpen kiegyensúlyozva főként az egyes részek közötti koordináció hiánya és a rendelkezésre álló anyagi eszközök elégtelensége miatt. Ezért javasolják egy egységes információs politika és program kialakítását az UNESCO által gondozott összes területre kiterjedően, érintetlenül hagyva az egyes szakterületi informá-

ciós tevékenységek célszerű és ésszerű folytatását és fejlesztését.

Az UNESCO tevékenységének fő célja elsősorban katalitikus hatások elérése, koordinációs szerep betöltése, a nemzeti információs infrastruktúrák fejlesztése, az információs rendszerek és szolgáltatások kompatibilitásának előmozdítása és a fejlődő országok megsegítése.

Hangsúlyozottan foglalkozott az értekezlet a felhasználók szerepével az információs rendszerek tervezésében, kiépítésében és üzemeltetésében, a szöveges információt szolgáltató tradicionális információs rendszerek mellett tudományos és műszaki, továbbá társadalmi és gazdasági adatokat tároló és feldolgozó információs rendszerekkel. Az értekezlet nyomatékosan felhívta a figyelmet, hogy mennyire fontos volna felszámolni az UNESCO két nagy programja, az UNISIST és a NATIS közötti felesleges párhuzamosságokat és úgy továbbfejleszteni a programnak ezeket az elemeit, hogy egymást szervesen kiegészítsék. Ezzel kapcsolatban külön hangsúlyt nyert a nemzeti és nemzetközi információs rendszerek kapcsolatának és kapcsolódásának problémája. Az értekezlet úgy értékelte, hogy szorosabb kapcsolatot kell tartania az UNESCO-nak az ENSZ többi szervezeteivel azért, hogy az ENSZ keretében több helyen szervezett és szervezendő nemzetközi információs rendszerek kompatibilisek legyenek; e tekintetben különös szerep vár az UNESCO-ra. Kiemelte az értekezlet az ENSZ egészének megoldatlan levéltári problémáit is. A nem-kormányzati nemzetközi szervezetekkel kapcsolatban az volt az értekezlet véleménye, hogy még szorosabb kapcsolatot kell kiépíteni ezekkel a szervekkel és fokozottabban be kell őket vonni az UNESCO programjának tervezésébe és végrehajtásába. Eredményes működésükhöz viszont elengedhetetlen, hogy e nemzetközi szervezetek egymás között jobb koordinációt építsenek ki.

Az értekezlet a fentieknek megfelelően 13 részletes javaslatot tett a főigazgatónak abban a reményben, hogy ezek eredményesen hozzájárulhatnak a Szervezet programjának megjavításához.

